

יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. וַיִּתְפַּנֵּי־שׁ גְּלוּתֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. הֲדָא הוּא
 דְּכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי, בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר נְדָחֵי
 יִשְׂרָאֵל יִכְנַס. וּכְדִין הָרוּפָא לְשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבְּשֵׁי
 לְעַצְבוֹתָם דָּא תְּחִיית הַמְּתִים. וּכְתִיב, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחֵי
 אֲתָן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְגו'. בְּרוּךְ
 יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: ע"כ פְּרֻשַׁת חֵיי שְׂרָה)

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת

מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם
 (בראשית כה) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם
 הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. רַבִּי יִצְחָק
 פָּתַח, (שיר השירים ז) הַדּוֹדָאִים
 נָתְנוּ רִיחַ וְגו'. תְּנוּ רַבְּנֵי,
 לְעֵתִיד לְבֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְתִיב אֶת הַמְּתִים וַיִּנְעַר
 אוֹתָם מֵעֶפְרָם, שְׁלֵא יְהִיו
 בְּנֵין עֶפְרָם כְּמוֹת שְׁהִיו
 בְּתַחֲלָה שְׁנִבְרָאוּ מֵעֶפְרָם
 מִמָּשׁ, דְּבַר שְׁאִינוּ מְתַקְיִים,
 הֲדָא הוּא דְּכָתִיב (בראשית ב)
 וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה.

וְאֵלֶּה (בראשית כה) תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק וְגו'. פֶּתַח רַבִּי
 חֵייא וְאָמַר (תהלים קו) מִי יִמְלֵל
 גְּבוּרוֹת יי יִשְׁמִיעַ כָּל
 תְּהִלָּתוֹ. תָּא חֲזִי, כִּד בְּעָא
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְסָלִיק
 בְּרַעוּתָא קַמֵּיהָ לְמַבְרֵי
 עֲלָמָא, הָוּה מְסַתְּפֵל
 בְּאוּרֵייתָא, וּבְרָא לֵיהּ, וּבְכָל
 עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְּבְרָא
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלָמָא
 הָוּה מְסַתְּפֵל בְּאוּרֵייתָא,
 וּבְרָא לֵיהּ. הֲדָא הוּא

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יִתְנַעְרוּ מֵעֶפֶר
מֵאוֹתוֹ הַבְּנִין, וַיַּעֲמְדוּ בְּבִגְדֵי
מְקוּיִים לְהִיּוֹת לָהֶם קִיּוּמָא,
הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב, (ישעיה עב)
הַתְּנַעְרִי מֵעֶפֶר קוּמִי שְׂבִי
יְרוּשָׁלַם, יִתְקַיְּמוּ בְּקִיּוּמָא.
וַיַּעֲלוּ מִתַּחַת לְאָרֶץ וַיִּקְבְּלוּ
נִשְׁמָתָם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יֵצִיף (נ"א ישיב)
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מִינֵי
רִיחִין שְׂבִנֵן עֲדָן עֲלֵיהֶם,
הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב (שיר השירים

ז) הַדּוֹדָאִים נָתְנוּ רִיחַ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵל תִּקְרִי
הַדּוֹדָאִים אֱלֹא הַדּוֹדִים, זְהוּ
הַגּוֹף וְהַנְּשָׁמָה שֶׁהֵם דּוֹדִים
וְרַעִים זֶה עִם זֶה. רַב נַחֲמָן
אָמַר, דּוֹדָאִים מִמָּשׁ. מַה
הַדּוֹדָאִים מוֹלִידִים אֶהְבֵּה
בְּעוֹלָם, אֵף הֵם מוֹלִידִים
אֶהְבֵּה בְּעוֹלָם. וּמֵאֵי נָתְנוּ
רִיחַ, בְּשֵׁרוֹן מַעֲשֵׂיהֶם לְדַעַת
וְלְהַכִּיר לְבוֹרָאִים.

(שיר השירים ז) וְעַל פֶּתַחֲחִינוּ, אֱלוֹ
פֶתַחֵי שָׁמַיִם שֶׁהֵם פְּתוּחִים

דְּכֻתִּיב, (משלי ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוּ
אָמוֹן וְאַהֲיָה (דף קלד ע"ב)
שֶׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם אֵל תִּקְרִי
אָמוֹן, אֱלֹא אוֹמָן.

כֹּד בַּעַל לְמַבְרֵי אָדָם
אָמְרָה תּוֹרָה קַמִּיָּה, אֵי
בַר נֶשׁ יִתְבָּרִי, וְלִבְתֵּר יַחֲטִי
וְאַנְתָּ תִּידוֹן לִיָּה, אֲמֵאֵי יְהוֹן
עוֹבְדֵי יְדָךְ לְמַגְנָא, דְּהָא לָא
יִיכּוֹל לְמַסְבֵּל דִּינָךְ. אָמַר
לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא
אַתְקִינַת תְּשׁוּבָה עַד לָא
בְּרֵאתִי עַלְמָא, אָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְעַלְמָא בְּשַׁעֲתָא
דְּעַבַד לִיָּה וּבְרָא לְאָדָם,
אָמַר לִיָּה, עַלְמָא עַלְמָא,
אַנְתָּ וְנִימוּסָךְ לָא קִיַּיְמִין
אֱלֹא עַל אוֹרֵייתָא. וּבְגִין כֹּף
בְּרֵאתִי לִיָּה לְאָדָם בְּךָ, בְּגִין
דִּיתַעֲסַק בְּהָ. וְאֵי לָאו, הָא
אַנָּא אֶהְדֵּר לָךְ לְתַהוּ וּבַהוּ

לְהוֹרִיד נְשָׁמוֹת לְפָנָרִים. כָּל
 מְגִדִים, אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת. (שיר
 השירים ז) חֲדָשִׁים גַּם יִשְׁנִים,
 אוֹתָם שִׁיִּצְאוּ נְשָׁמָתָם מֵהַיּוֹם
 כַּמָּה שָׁנִים, וְאוֹתָם שִׁיִּצְאוּ
 נְשָׁמָתָם מִיָּמִים מוֹעֲטִים, וְזָכוּ
 בְּכַשְׁרוֹן מַעֲשֵׂיהֶם לְהַפְגִּים
 בְּעוֹלָם הַבָּא, כָּלֵם עֲתִידִים
 לִירֹד בְּבֵת אַחַת לְהַפְגִּים
 בַּגּוֹפּוֹת הַמוֹכְנִים לָהֶם.

אָמַר רַבִּי אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב,
 בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת,
 חֲדָשִׁים גַּם יִשְׁנִים דּוֹדֵי
 צְפַנְתִּי לָךְ. צְפַנְתִּי אוֹתָם
 בְּאוֹתָם הָעוֹלָמוֹת. לָךְ,
 בְּשִׁבְלֶךְ, בְּשִׁבִיל שְׂאֵתָה
 גּוֹף קָדוֹשׁ וְנָקִי. דָּבָר אַחַר
 הַדּוֹדָאִים (נְתַנּוּ רִיחַ) אֱלֹהֵי
 מְלָאכֵי שְׁלוֹם. נְתַנּוּ רִיחַ,
 אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהֵם רִיחַ
 הָעוֹלָם. נְתַנּוּ, שִׁבְקוּ כַּמָּה
 דְּאֵת אָמַר, (בַּמִּדְבָּר כֹּא) וְלֹא
 נָתַן סִיחוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל.

דְּתֵאנָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 שְׁלֹשׁ כְּתוּבֹת שֶׁל מְלָאכֵי

וְכֹלָא בְּגִינֵיהּ דְּאָדָם קִיִּמָּא,
 הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מזה)
 אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם
 עָלֶיהָ בְּרָאתִי. וְאוֹרִייתָא
 קִיִּמָּא וּמְכַרְזָא קַמִּיִּהוּ דְּבִנֵי
 נְשָׂא, בְּגִין דִּיתְעַסְקוּ
 וַיִּשְׁתַּדְּלוּ בָהּ וְלִית מֵאֵן
 דִּירְכִין אוֹדְנֵיהּ.

תָּא חֲזִי, כָּל מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדַּל
 בְּאוֹרִייתָא אִיהוּ קִיִּים
 עֲלֵמָא, וְקִיִּים כָּל עוֹבְדָא
 וְעוֹבְדָא עַל תְּקוּנָהּ כְּדָקָא
 יְאוֹת, וְלִית לָךְ כָּל שִׁיִּפָּא
 וְשִׁיִּפָּא דְקִיִּמָּא בֵּיהּ בְּבַר
 נֶשׁ, דִּלָּא הוּי לְקַבְּלֵיהּ בְּרִיָּה
 בְּעֲלֵמָא. דְּהָא כַּמָּה דְּבַר נֶשׁ
 אִיהוּ מִתְפְּלִיג שִׁיִּפִּין,
 וְכֹלְהוּ קִיִּימִין דְּרַגִּין עַל
 דְּרַגִּין מִתְתַּקְּנִין אֲלִין עַל
 אֲלִין וְכֹלְהוּ חַד גּוֹפָא, הָכִי
 נְמִי עֲלֵמָא, כָּל אֵינוֹן בְּרִיִּין

הַשָּׂרֵת הוֹלְכִים בְּכָל הַדָּשׁ
 וּבְכָל שַׁבַּת לְלוֹוֹת לְנִשְׁמָה
 עַד מְקוֹם מַעְלָתָהּ. וּבְמֵאן
 נֹקִים עַל פְּתַחֲנֵנוּ כָּל מְגִדִים.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלֹו הֵן
 הַגּוֹפּוֹת שֶׁהֵם עוֹמְדִים
 בְּפִתְחֵי קְבָרוֹת לְקַבֵּל
 נִשְׁמָתָן. וְדוּמָ"ה נוֹתֵן פְּתִיקָא
 דְּחֻשְׁבָּנָא וְהוּא מְכַרְזֵי
 וְאוֹמֵר, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 חֲדָשִׁים גַּם יִשְׁנִים, אוֹתָם
 שֶׁנִּקְבְּרוּ מִכַּפָּה יָמִים וְאוֹתָם
 שֶׁנִּקְבְּרוּ מִזְמַן מוּעָט, כָּלֵם
 צְפַנְתִּי לָךְ לְמִיפֵק לְהוּ
 בְּחוֹשְׁבָנָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב,
 עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְשַׁמּוֹחַ בְּאוֹתוֹ זְמַן עִם
 הַצְּדִיקִים, לְהַשְׁרוֹת שְׂכִינָתוֹ
 עִמָּהֶם וְהַכֵּל יִשְׁמְחוּ בְּאוֹתָהּ
 שְׂמִיחָה, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (תהלים קד) יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עֲתִידִים
 הַצְּדִיקִים בְּאוֹתוֹ זְמַן, לְבְרֵא
 עוֹלָמוֹת וּלְהַחֲיוֹת מֵתִים.

כָּלְהוּ שְׂיִיפִין שְׂיִיפִין,
 וְקִיִּימִין אֵלִין עַל אֵלִין, וְכַד
 מִתְתַּקְּנֵן כָּלְהוּ, הָא גּוּפָא
 מִמָּשׁ. וְכֹלָא כְּגִוּוֹנָא
 דְּאוּרִייתָא, דְּהָא אוּרִייתָא
 כָּלָא שְׂיִיפִין וּפְרַקִּין, וְקִיִּימִין
 אֵלִין עַל אֵלִין, וְכַד מִתְתַּקְּנֵן
 כָּלְהוּ, אֲתַעֲבִידוּ חַד גּוּפָא.
 כִּיּוֹן דְּאִסְתַּכֵּל דְּיוד בְּעוֹבְדָא
 דָּא, פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) מָה
 רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יי כָּלֵם בְּחַכְמָה
 עָשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיִנְךָ.
 בְּאוּרִייתָא אֵינּוֹן כָּל רִזִּין
 עֲלָאִין חֲתִימִין
 דְּלָא יְכֻלִּין לְאֲתַדְּבַקָא,
 בְּאוּרִייתָא כָּל אֵינּוֹן מְלִין
 עֲלָאִין, דְּאֲתַגְּלִיין וְלָא
 אֲתַגְּלִיין, בְּאוּרִייתָא אֵינּוֹן
 כָּל מְלִין דְּלַעִילָא וְלִתְתָא,
 כָּל מְלִין דְּעֵלְמָא דִּין, וְכֹל

אָמַר לִיהוָה רַבִּי יוֹסִי, וְהִתְנַן
 (קהלת א) אֵין כָּל חֶדֶשׁ תַּחַת
 הַשָּׁמֶשׁ. אָמַר לִיהוָה רַבִּי
 יְהוּדָה, הֲאֵ שָׁמַע, בְּעוֹד
 שְׁהַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם וַיִּרְבוּ, כָּל
 הָעוֹלָם אֵינוֹ בְּקִיּוֹם,
 וּכְשֶׁהֲצַדִּיקִים בְּעוֹלָם אֲזִי
 הָעוֹלָם מְתַקֵּיִם. וְעֵתִידִים
 לְהַחֲיוֹת מֵתִים בְּדִקְאֶמְרוֹ,
 (זכריה ח) עוֹד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים
 וְזִקְנוֹת בְּרַחֲוֹבוֹת יְרוּשָׁלַם
 וְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בְּיָדוֹ מְרוֹב
 יָמִים, בְּדַכְתִּיב לְעֵיל. (קיד

(ע"ב)

בְּאוֹתוֹ זְמַן, יִשְׁיֵנוּ הַצַּדִּיקִים
 דַּעַת שְׁלֹמֹה, דְּאָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, בְּיוֹמָא דִּיחֲדִי קוֹדֶשָׁא
 בְּרִידָא הוּא בְּעוֹבְדוֹי, זְמִינִין
 אֵינוֹן צַדִּיקָא לְמַנְדַּע לִיהוָה
 בְּלַבְהוֹן, וּכְדִין יִסְגִי סְכְּלָתָנוּ
 בְּלַבְהוֹן כְּאֵילוֹ חָזוּ לִיהוָה
 בְּעֵינָא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (ישעיה כ"ה) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא
 הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה וְגוֹ'. וְשִׁמְחַת
 הַנְּשִׁמָּה בְּגוֹפֵי יִתָּר מְכוּלָם,

מְלִין דְּעֵלְמָא דְּאֲתִי
 בְּאוֹרֵייתָא אֵינוֹן, וְלִית
 (ד' קל"ה) מֵאֵן דִּישְׁגַּח וְיַדַּע לֹוֹן,
 (א"ע) וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, (תהלים קו) מִי
 יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל
 תְּהִלָּתוֹ.

תָּא חֲזִי אֲתָא שְׁלֹמֹה וּבָעָא
 לְמִיקָם עַל מְלוֹי
 דְּאוֹרֵייתָא, וְעַל דְּקִדְוִיקִי
 אוֹרֵייתָא, וְלֹא יְכִיל, אָמַר
 (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אַחַכְמָה וְהִיא
 רַחוּקָה מִמְּנִי. דְּוֹד אָמַר,
 (תהלים קיט) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה
 נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בְּשְׁלֹמֹה
 (מלכים א ה) וַיִּדְבֵר שְׁלֹשֶׁת
 אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ
 חֲמִשָּׁה וְאַלְפֵי. וְהָא אוּקְמוּתָא.
 דְּחֲמִשָּׁה וְאַלְפֵי טַעְמִים הֵווּ
 בְּכָל מָשָׁל וּמָשָׁל דִּיהוּה אָמַר.
 וְמָה שְׁלֹמֹה דְּאִיהוּ בְּשָׂר וְדָם

כָּךְ הוּוּ בְּמִלּוּי, מְלִין
 דְּאוֹרֵייתָא דְקָאֵמֶר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה, דְּבְכָל מְלָה וּמְלָה אֵית
 בָּהּ כַּמָּה מְשָׁלִים, כַּמָּה
 שִׁירִין, כַּמָּה תּוֹשְׁבָחוֹן, כַּמָּה
 רְזִין עֲלָאִין, כַּמָּה חֲכָמָאן
 וְעַל דָּא כְּתִיב מִי יִמְלִל
 גְּבוּרוֹת יי.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב לְעֵילָא,
 (בראשית כ"ד) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִשְׁמָעֵאל, דְּאִינוּן תְּרִיסַר
 נְשִׂאִין, לְבַתֵּר אָמֶר וְאֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת יִצְחָק, סִלְקָא דְעֵתְךָ
 דְכִיוֹן דְכְּתִיב בֵּיהּ בִּישְׁמָעֵאל
 דְאוֹלִיד תְּרִיסַר נְשִׂאִין,
 וְיִצְחָק אוֹלִיד תְּרִין בְּנִין,
 דָּדָא אֶסְתֵּלֵק וְדָא לָא
 אֶסְתֵּלֵק. עַל דָּא כְּתִיב מִי
 יִמְלִל גְּבוּרוֹת יי, דָּא יִצְחָק,
 וְיִצְחָק אֶפִּיק לִיהּ לִיעֶקֶב

עַל שְׂיָהּוּ שְׂנִיָּהֶם כְּיָמִים
 וַיֵּדְעוּ וַיִּשְׁיֶנּוּ אֶת בּוֹרְאָם
 וַיִּהְיוּ מְזִיזֵי הַשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ
 הַטּוֹב הַגָּנוּז לְעַדִּיקִים לְעֵתִיד
 לְבָא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית כ"ד) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק בֶּן אֲבֵרָהֶם, אֵלוֹ הֵם
 תּוֹלְדוֹת הַשְּׂמֻחָה וְהַשְּׁחֹק
 שְׂיָהּא בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן. בֶּן
 אֲבֵרָהֶם, הִיא הַנְּשֻׁמָּה הַזּוֹכָה
 לְכָד וְלַהֲיוֹת שְׂלִימָה
 בְּמַעֲלָתָהּ. (בראשית כ"ד)

אֲבֵרָהֶם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק,
 הַנְּשֻׁמָּה מוֹלִידָה הַשְּׂמֻחָה
 וְהַשְּׁחֹק הַזֶּה בְּעוֹלָם.
 אָמֶר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֲזִי, אָמֶר
 הָא דְתַנְיִנֵּן דְעֵתִיד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְעֵשׂוֹת סְעוּדָה
 לְעַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, מֵאִי
 הִיא. אָמֶר לִיהּ, עַד לָא
 אֶזְלִית קַמִּי אִינוּן מְלָאכִין
 קוּדִישִׁין מְאִרֵי מִתְנִיתִין הָכִי
 שְׂמִיעַ לִי, כִּיּוֹן דְשְׂמַעִית הָא
 דְאָמֶר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 אֶתִּישְׁבָּא בְּלַבְאֵי, דְאָמֶר

דְּהוּה אִיהוּ בְּלַחֲדוּי יִתִּיר
 מִכְּלָהוּ, דְּאוֹלִיד תְּרִיסַר
 שְׁבַטִין, קִיּוּמָא דְלַעֲיִלָּא
 וְתַתָּא. אֲבַל יִצְחָק לַעֲיִלָּא
 בְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה (ס"א וְיִשְׁמַעְיָאֵל)
 וְעָשׂוּ לְתַתָּא, וְעַל דָּא פְּתִיב,
 מִי יִמְלַל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ
 כָּל תְּהִלָּתוֹ, דָּא יַעֲקֹב כַּד
 אֲתַדְּבִק שְׁמָשָׂא בְּסִיְהָרָא
 כַּמָּה כְּכַבֵּיִא נְהִירִין מְנַיְיָהוּ.
 (בראשית כד) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק בֶּן אֲבְרָהָם.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאִי שְׁנָא
 דְּעַד הָכָא לָא פְּתִיב בֶּן
 אֲבְרָהָם וְהַשְׁתָּא אָמַר, אֵלֶּא
 אָף עַל גַּב דְּכְתִיב וַיְבָרֶךְ
 אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ,
 הַשְׁתָּא דְמִית אֲבְרָהָם
 דִּיּוֹקְנֵיהּ הָוּה בֵּיהּ, וְאַשְׁתָּאֵר
 בֵּיהּ בִּיצְחָק, דְּכָל מֵאן דְּחָמִי
 לִיצְחָק הָוּה אָמַר דָּא אֲבְרָהָם

רַבִּי אֲלֶעָזָר, סְעוּדַת
 הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא,
 כְּהֵאִי דְכְּתִיב (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ
 אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ,
 וְדָא הוּא דְתַנּוּן נִיזוּנִין. וְאָמַר
 רַבִּי אֲלֶעָזָר בְּאַתְרַּהּ חַד תְּנִינָן
 נְהִינָן, וּבְאַתְרַּהּ אַחְרָא תְּנִינָן
 נִיזוּנִין, מֵאִי בֵּין הָאִי לְהָאִי.
 אֵלֶּא הָכִי אָמַר אַבּוּי,
 הַצְּדִיקִים שְׁלֵא זְכוּ כָּל כְּף
 נְהִינָן מֵאוּתוֹ זִיו שְׁלֵא יִשְׁיֵגוּ
 כָּל כְּף, אֲבַל הַצְּדִיקִים שְׁזָכוּ
 נִיזוּנִין עַד שִׁישִׁיגוּ הַשְּׁגָה
 שְׁלֵמָה. וְאִין אֲכִילָהּ וּשְׁתִּיָּהּ
 אֵלֶּא זוּ וְזוּ הִיא הַסְּעוּדָה
 וְהָאֲכִילָהּ. וּמִנָּא לֶן הָא,
 מִמְּשָׁה, דְּכְּתִיב, (שְׁמוֹת כד)
 וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם
 וְאַרְבַּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא
 אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. מֵאִי
 טַעְמָא לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם
 לֹא שָׁתָה. מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נִזּוּן
 מִסְּעוּדָה אַחֲרַת מֵאוּתוֹ זִיו
 שְׁלֵמָה, וּכְהֵאִי גּוֹנָא
 סְעוּדַתֶּן שְׁלֵ צְדִיקִים לְעֵתִיד
 לָבֵא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה סְעוּדַת
הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא
לְשִׁמוּחַ בְּשִׂמְחָתוֹ, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב (תהלים לד) יִשְׁמְעוּ
עֲנוּיִם וַיִּשְׂמְחוּ. רַב הוּנָא
אָמַר מִהֲבָא, (תהלים ח)
וַיִּשְׂמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם
יְרֵנְנוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי
וְהָאִי אֵיתָא לְעֵתִיד לָבֵא.
וְתַאנָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יִזְן
הַמְּשׁוּמֵר בְּעֲנָבָיו מִשִּׁשֶׁת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית, אֵלּוּ דְּבָרִים
עֲתִיקִים שְׁלֵא נִגְלוּ לְאָדָם
מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם,
וְעֲתִידִים לְהִתְגַּלּוֹת לְעֲדִיקִים
לְעֵתִיד לָבֵא, וְזוֹ הִיא
הַשְּׁתִיָּה וְאֲכִילָה, וְדָא דָּא
הִיא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי
שְׁלוֹם, אִם בֵּן מֵהוּ לְוִיתָן
וּמֵהוּ הַשּׁוֹר, דְּכַתִּיב, כִּי בּוֹל
הָרִים יִשְׂאוּ לוֹ. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וְהָא כְּתִיב, (ישעיה כז)
בְּעֵת תְּהִיָּא יִפְקוֹד ה' בְּתַרְבוֹ
הַקֶּשֶׁה וְהַגְּדוּלָּה וְהַתְּזוּקָה עַל

וְדָאִי, וְהוּא סְהִיד וְאָמַר
(בראשית ס"ה) אֲבָרָהֶם הוֹלִיד אֶת
יִצְחָק.

רַבִּי יִצְחָק קָם לִילִיא חָד
לְמַלְעֵי (דף קל"ה ע"ב)

בְּאוֹרֵייתָא, וְרַבִּי יְהוּדָה קָם
בְּקִסְרוּי, בְּהֵיא שְׁעֵתָא.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵיקוּם
וְאִיזִיל לְגַבֵּי רַבִּי יִצְחָק,
וְאֵלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא וְנִתְחַבֵּר
כְּחֵדָא. אֲזַל עֲמִיָּה חֲזַקְיָה
בְּרִיה דְּהוּא רַבִּיא. כַּד קָרִיב
אֲבָבָא, שָׁמַע לִיה לְרַבִּי
יִצְחָק דְּהוּא אָמַר, וַיְהִי אַחֲרֵי
מוֹת אֲבָרָהֶם וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים
אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק
עִם בְּאֵר לַחֵי רוּאִי, הָאִי
קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאו
סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, מֵאִי שְׁנָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲצַטְרִיךְ
לְבָרְכָא לִיה לְיִצְחָק, בְּגִין

לוֹיְתָן נָחַשׁ בְּרִיחַ וְעַל לוֹיְתָן
 נָחַשׁ עֲקֻלָּתוֹן וְהָרַג אֶת
 הַתַּיִן אֲשֶׁר בֵּינָם, הָאֵל הָכֵא
 תִּלְתָּא. אֵלָא רַמְזוּ הוּא דְקֵא
 רַמְזוּ עַל מַלְכוּתָא. אָמַר רַבִּי
 תַנְחומֵם לִית לְמִימַר עַל מַה
 דְּאָמְרוּ רַבְּנָן, וְדַאי כֶּךָ הִיא.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲנָא הוּיָנָא
 קַמִּיהָ דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
 וְשִׂאִילָנָא הָאֵי מַלְחָה,
 אָמְרֵנָא, הָאֵי סְעוּדָתָא
 דְּעַדִּיקָא לְעַתִּיד לָבֵא אֵי
 כֶּךָ הוּא, לָא אֲתֵי־יִשְׁבָּא
 בְּלָבָאֵי, דְּהָא אָמַר רַבִּי
 אֲלֵעֶזֶר, סְעוּדַת הַעַדִּיקִים
 לְעַתִּיד לָבֵא כְּהָאֵי גּוּוּנָא
 דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת סד) וַיַּחְזוּ אֶת
 הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ.
 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁפִיר
 קָאֵמַר רַבִּי אֲלֵעֶזֶר, וְכֶךָ הוּא.
 עוּד אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, הָאֵי
 מְהִימְנוּתָא דְּאָמְרוּ רַבְּנָן
 לְרוּבָא דְּעַלְמָא, דְּזַמְיִנִין
 אֵינּוֹן כְּהָאֵי סְעוּדָתָא דְלוֹיְתָן
 וְהָהוּא תוֹרָא וְלִמְשַׁתֵּי חֲמָרָא

דְּאֲבָרְהָם לָא בְּרַכִּיָּה. מֵאֵי
 טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּלָא יִתְבַּרְךְ
 עֲשׂו, וְעַל דָּא סְלִיקוּ אֵינּוֹן
 בְּרַכָּאן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְאוּקְמוּהָ. וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם
 בְּאֵר לַחֵי רֵאִי, מֵאֵי לַחֵי
 רֵאִי, אֵלָא דְאֲתַחְבַּר בְּהָ
 בְּשַׁכִּינְתָא, בִּירָא דְמִלְאָךְ
 קִימָא אֲתַחְזִי עָלֶיהָ,
 כְּתַרְגוּמוֹ, וּבְגִין כֶּךָ בְּרַכִּיָּה.
 אֲדַהֲכִי, בְּטַשׁ רַבִּי יְהוּדָה
 אֲבָבָא וְעַאֲל,
 וְאֲתַחְבְּרוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 הַשְׁתָּא זְוּוּגָא דְשַׁכִּינְתָא
 בַּהֲדָן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאֵי
 בְּאֵר לַחֵי רוּאֵי דְקָאֲמַרְתָּ
 שְׁפִיר, אֲבָל בְּמַלְחָה אֲשַׁתְּמַע.
 פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) מִעֵין
 גַּנְיִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים
 מִן לְבַנּוֹן, הָאֵי קָרָא אֲתַמָּר
 אֲבָל הָאֵי אוּקְמוּהָ, מִעֵין

טַב דְּאַתְנַטְר מִכַּד אַתְבְּרִי
עֲלֵמָא, קְרָא אֲשַׁכְּחוּ וְדַרְשׁוּ,
דְּכַתְיב, (ויקרא כו) וְאִכְלֹתֶם
לְחֶמְכֶם לְשׁוֹבַע. דְּאָמַר רַבִּי
זִירָא, כָּל מִינֵי פִיתוּי פִתְה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב, וְדָא הוּא
יְתִיר מִכְּלָהוֹן, דְּאָמַר לְהוּ
וְאִכְלֹתֶם לְחֶמְכֶם לְשׁוֹבַע.
וּבְקִלְלוֹת, (ויקרא כו) וְאִכְלֹתֶם
וְלֹא תִשְׁבְּעוּ, וְדָא קִשְׂיָא לְהוּ
מִכְּלָהוּ. מֵאֵי טַעְמָא, דְּכַתְיב,
(שמות טז) מִי יִתֵּן מוֹתְנֵנוּ בְּיַד ה'
בְּאַרְצָן מִצְרַיִם וְגו'. אָמַר רַבִּי
זִירָא, מְלַמֵּד דְּמִשׁוּם
הָאִכִּילָה מְסַרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת
בְּיָדָם. בִּיּוֹן שְׂרָאָה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא תְּאַוְתֶּם, אָמַר
לְהֶם, (ויקרא כו) אִם תִּשְׁמְעוּ
לְקוֹל הַמְּצוֹת, וְאִכְלֹתֶם
לְשׁוֹבַע כְּדִי לְהַנִּיחַ דַּעְתָּם.
כְּהֵאִי גִוּוֹנָא חָמוּ רַבְּנִין
דְּגִלוּתָא אֶתְמַשְׁדָּ, אֶסְתַּכְּמוּ
עַל קְרָאֵי דְאוּרִייתָא וְאָמְרוּ
דְּזַמְיִנִין לְמִיכַל וְלְמַחְדֵי

גְּנִיִּים דָּא אֲבָרְהָם בְּאֵר מַיִם
חַיִּים דָּא יִצְחָק, וְנוֹזְלִים מִן
לְבַנוֹן דָּא יַעֲקֹב. בְּאֵר מַיִם
חַיִּים דָּא יִצְחָק, הֵיִינוּ
דְּכַתְיב וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר
לַחֵי רְאֵי. וּמֵאֵי בְּאֵר דָּא
שְׂכִינְתָא. לַחֵי, דָּא חֵי
הָעוֹלָמִים, צְדִיק חֵי
הָעוֹלָמִים וְלִית לְאַפְרָשָׁא
לוֹן, חֵי הוּא בְּתַרִי עֲלֵמִין,
חֵי לְעֵילָא, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא
עֲלָאָה, חֵי לְגַבֵּי עֲלֵמָא
תַּתָּאָה, וְעֲלֵמָא תַּתָּאָה
בְּגִינֵיהּ קִיִּמָא וְנִהָרָא.

תָּא חֲזִי, סִיְהָרָא לָא
אַתְנַהֲרִת, אָלָא כַּד
חֲזִיא לִיה לְשִׁמְשָׁא, וְכִיּוֹן
דְּחֲזִיא לִיה, אַתְנַהֲרִ. וְעַל
דָּא הֵאִי בְּאֵר לַחֵי רוֹאֵי
וְדֵאֵי, וְכַדִּין אַתְנַהֲרָא,
וְקִיִּמָא בְּמִיּוֹן חֲיִין, לַחֵי

בְּסֵעוּדָתָא רַבָּה דְּזַמִּין
 קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְמַעַבְד
 לְהוּ, וְעַל דָּא רוּבָא דְעֵלְמָא
 סְבָלוּ גְלוּתָא בְּגִין הֵהִיא
 סֵעוּדָתָא.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לִית לָן
 לְסִתּוּר מְהֵימְנוּתָא דְכֻלָּא
 אֵלָא לְקִיּוּמָא לִיהוּ, דְהָא
 אִוְרֵייתָא אִסְהִידַת עֲלוּי,
 דְהָא אֲנִן יָדְעִין מְהֵימְנוּתָא
 דְצַדִּיקָיָא וְכִסּוּפָא דְלְהוֹן
 מֵאִי הִיא, דְכְּתִיב, (שיר השירים
 א) נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בְךָ, וְלֹא
 בְּאֲכִילָה. (שיר השירים א)
 גְּזַבְיָרָה דוּרִידָה מִיִּין. וְהֵהִיא
 סֵעוּדָתָא דְזַמִּינִין בָּהּ, יְהִיא
 לָן חוּלְקָא לְמַהֲגֵי מְנָה וְזוּ הִיא
 הַשְׂמֻחָה וְהַשְּׁחוּקָא. וְאֵלָה
 תּוֹלְדוֹת יִצְחָק, שִׁיעֲצֻקוּ
 הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוּא.
 אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק,
 זְכוּת הַנְּשֻׁמָּה מוֹלִיד הַשְּׁחוּקָא
 הַזֶּה וְהַשְׂמֻחָה בְּעוֹלָם.

רְאִי, בְּגִין לְאֵתְמַלִּיא
 וְלְאֵתְנַהֵרָא מֵהֵאִי חֵי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (דף קלז ע"א) (שמואל
 ב כ"ג) וּבְנִיָּהוּ בֶן יְהוֹדָד
 בֶּן אִישׁ חֵי דְהָוָה צַדִּיק וְנִהִיר
 לְדַרְיָה, כְּמָה דְחֵי דְלְעִילָא
 נִהִיר לְעֵלְמָא. וּבְכָל זְמָנָא
 הֵאִי בְּאֵר לְחֵי אִסְתַּכַּל וְחָמִי,
 בְּגִין לְאֵתְנַהֵרָא כְּדַקְאֲמָרֵן.
 וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לְחֵי
 רְאִי. הֵיִינוּ דְכְּתִיב, (בראשית כח)
 בְּקַחְתוּ אֶת רַבְקָה, וַיִּתֵּיב
 בְּהַרְדָּה, וְאֵתְאֲחִיד עִמָּה,
 חֲשׂוֹךְ בְּלִילָה, דְכְּתִיב, (שיר
 השירים ב) שְׂמָאֵלוּ תַחַת
 לְרֵאשִׁי. וְתָא חֲזִי, יִצְחָק
 בְּקַרִּית אַרְבַּע הָוָה בְּתַר
 דְּמִית אֲבָרְהָם, מֵהוּ וַיֵּשֶׁב
 יִצְחָק עִם בְּאֵר לְחֵי רוּאִי,
 דְאִזְדַּוּג בֵּיהּ, וְאֲחִיד בֵּיהּ

בְּהֵוָא בִּירָא, לְאֵתְעָרָא רְחִימוּתָא כְּדַקְאֲמָרֵן.

פִּתַּח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (קהלת א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ
 וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֹרַח הוּא שֵׁם. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ, דָּא
 שְׁמֵשׁא דְנִהִיר לְסִיְהָרָא, דִּכְדִּי אֲתַחְזִי בְּהֵדָה פְּדִין נִהְרָא,
 וְאֲתַנְהִיר וְזָרַח מֵאַתֵּר עֲלָאָה דְקַיִמָא עֲלֵיהּ, מִתְמַן זָרַח
 תְּדִיר. וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ, לְאַזְדַּוּוּגָא בְּהֵדָה דְסִיְהָרָא. (קהלת א)
 הוֹלֵךְ אֶל דְרוֹם, דְּאִיהוּ יְמִינָא וְשׂוּי תּוֹקֶפִיָּה בֵּיהּ, וּבְגִין
 דְּתוֹקֶפִיָּה בֵּיהּ, כָּל חִילָא דְגוּפָא בִּימִינָא הוּא וּבֵיהּ תְּלִיא.
 וּלְבַתֵּר סוּבֵב אֶל צְפוֹן, נִהִיר לְסִטְרָא דָּא וְנִהִיר לְסִטְרָא
 דָּא. סוּבֵב סוּבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, בְּקַדְמִיתָא פְּתִיב שְׁמֵשׁ,
 וְהִשְׁתָּא רוּחַ. אֶלָּא כֹּלָא חַד וְרוּזָא חֲדָא, וְכֹל דָּא בְּגִין
 דְּסִיְהָרָא אֲתַנְהָרָא מִנִּיהּ וַיִּתְחַבְּרוֹן תְּרוּוּיָהּ.

תָּא חֲזִי, כִּד אֲתָא אַבְרָהָם לְעֶלְמָא חֲבִיק לָהּ לְסִיְהָרָא
 וְקָרִיב לָהּ, פִּיּוֹן דְּאֲתָא יִצְחָק אֶחִיד בָּהּ וְאֲתַקִּיף בָּהּ
 כְּדָקָא יְאוּת, וּמִשִּׁיךְ לָהּ בְּרַחֲמֵי, כְּמָה דְּאֲתַמַּר דְּכַתִּיב,
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשׁ. פִּיּוֹן דְּאֲתָא יַעֲקֹב, כְּדִין
 אֲתַחְבֵּר שְׁמֵשׁא בְּסִיְהָרָא וְאֲתַנְהִיר, וְאֲשַׁתְּכַח יַעֲקֹב שְׁלִים
 בְּכֹל סִטְרִין, וְסִיְהָרָא אֲתַנְהִירָת וְאֲתַתְּקַנַּת בְּתַרִּיסַר
 שְׁבַטִין.

פִּתַּח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כֹּל
 עַבְדֵי יְיָ וְגו'. הַאי קָרָא אוּקְמוּנָה, אֲבָל תָּא חֲזִי,
 הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ, וּמֵאן אֵינּוֹן דִּיתְחַזּוֹן לְבָרְכָא לִיהּ

לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל עֲבָדֵי יי, בְּגִין דְּכָל בַּר נִשׁ (דף קלז)
 בְּעֵלְמָא מִיִּשְׂרָאֵל אַף עַל גַּב דְּכֻלָּא יִתְחַזֵּן לְבִרְכָא
 לֵיה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרִכְתָּא דְּבְגִינֵיהּ יִתְבְּרַכּוּן
 עֲלֵאִין וְתִתְּאִין מֵאֵן הִיא, הֵהִיא דְּבִרְכִין לֵיה עֲבָדֵי יי וְלֹא
 כְּלָהּ. וּמֵאֵן אֵינּוּן דְּבִרְכַתְהוֹן בְּרִכְתָּא, הָעוֹמְדִים בְּבֵית יי
 בְּלִילוֹת, אֲלִין אֵינּוּן דְּקִיִּמוּ בְּפִלְגוֹת לִילִיא וְאִתְעָרִי
 לְמִקְרִי בְּאוֹרֵייתָא. אֲלִין קִיִּמֵי בְּבֵית יי בְּלִילוֹת, דְּהֵא
 כְּדִין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִי לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקִיא
 בְּגַנְתָּא דְּעֵדֵן. וְאַנְן קִיִּמֵי הֲכָא לְאַתְעָרָא בְּמִלֵּי
 דְּאוֹרֵייתָא, נִימָא בְּמִלֵּי דִּיצְחָק, דְּאַנְן בֵּיהּ.

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה.
 רַבִּי בּוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי פְתַח
 וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) יִשְׁקֵנִי
 מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו', בְּכַמָּה
 מַעֲלוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם,
 דְּתַנְיִן אָמַר רַבִּי אַחָא בַר
 יַעֲקֹב, כָּל מָה שֶׁבְּרָא קוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹת שְׁלוֹ
 חוּץ מִמֶּנּוּ הָיוּ בְּשִׁתּוּף. וּמִי
 אָמַר רַבִּי אַחָא הֲכִי, חָס
 וְשָׁלוֹם, דְּהֵא בְּמַלְא דָּא יִסְגֵי
 פְּלוּגְתָּא בְּעֵלְמָא, דָּאִי תִימָא

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר.

(בראשית כד) וַיְהִי יִצְחָק

בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת
 רַבֶּקָה וְגו'. בֶּן אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, אֲמַאי אֲתָא לְמַמְנֵי
 הֲכָא דְהוּא בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה
 כִּד נָסִיב לָהּ לְרַבֶּקָה, אֲלָא
 וְדָאִי הָא אֲתַכְּלִיל יִצְחָק
 בְּצַפּוֹן וְדָרוֹם, בְּאַשָׁא וּמִיא,
 וְכִדִּין הוּא יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים
 שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת רַבֶּקָה.

הַכִּי, הַמְּלֹאכִים שֶׁהֵם
נִבְרָאִים רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִמֶּשׁ,
יֹאמֵר שֵׁשׁ שְׁתוּף בָּהֶם, הָא
כָּל אִפְיֵא דְדַהוֹן וְדִידוֹן
שׁוּיִין.

אָמַר רַבִּי אָבָא, בְּמִלְהָ דָא
יִסְגִי פְּלוּגְתָא בְּעֵלְמָא, דְּהָא
תַּנּוּן בְּמַתְנִיתִין דִּידוֹן, דְּכָל
דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא,
עֵבֵד כְּגוֹן גּוּפָא וְנִשְׁמָתָא,
וְאִי תִימָא דְּהָא לִית גּוּפָא
לְמִלְאכִים, כְּדָה הוּא. אָבָל
לִית אִינוּן יְכָלִין לְמַעֲבֵד
עֲבִידָתָא, עַד שִׁישְׁתַּתְּף בְּהוּ
הֵיחָא נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא,
דְּהֵיחָא סִינְעָא דְלַעִילָא,
וּבְהֵיחָא גּוּוּנֵי כָּל מְאִי דְעֵבֵד
אִעֲטְרִיד לְהֵיחָא סִינְעָא
דְלַעִילָא מְנִיָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהֵיחָא
שְׁעָתָא דְזִמְיִן קוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא לְאַחֲרָא מִתְיָא, וְהָא
סוּפָא כָּל (ס"א עֲקָתִין), עֲמִיקִין
(ס"א עֲתִיקִין) בְּאַרְבְּעִים לְהוּי.
וְגִזְרָה קִיִּים, (דְּבָרִים כ"ד) אַרְבְּעִים

כְּמִרְאָה תְּקֻשָׁת, יְרוּק תּוֹר
סוּמָק. בֵּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים אַחֲד
בָּה, כִּד אַחֲד בָּה בְּרַבְּקָה.
וְכִד אֹלִידָה, אֹלִיד בֶּן
שְׁשִׁים, לְאֹלִידָא כְּדָקָא
יְאוּת בְּגִין דִּיפּוּק יַעֲקֹב
שָׁלֵם, מִבֶּן שְׁשִׁים שָׁנָה
כְּדָקָא יְאוּת, וְכִלְהוּ אַחֲד
לְהוּ יַעֲקֹב לְבַתָּר, וְאַתְעֵבִיד
גְּבַר שְׁלִים.

בֵּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדִין
אַרְם אַחֲוֹת לְבִן
הָאֲרָמִי, מְאִי אַכְפַּת לָן כּוּלִי
הֵיחָא, דְּהָא כְּבַר אֲתָמַר (בְּרַאשִׁית
כ"ד) וּבְתוּאֵל יִלְד אֶת רַבְּקָה
וְגו', וְהֵשְׁתָּא אָמַר בֵּת
בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי וּלְבַתָּר מִפְּדִין
אַרְם, וּלְבַתָּר אַחֲוֹת לְבִן
הָאֲרָמִי. אֲלָא אוּקְמוּנָה,
דְּהוּת בֵּין רְשָׁעִים וְאִיְהִי לָא
עֲבַדָּת כְּעוּבְדֵייהוּ, דְּהוּת בֵּת

יִכְנּוּ לֹא יוֹסִיף. סוּף הַלִּיכְתָּם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּמַּדְבָּר בַּשָּׁנָה
 הָאַרְבָּעִים. אַרְבָּעִים שָׁנָה
 קוֹדֵם תְּחִיית הַגּוֹף, מִמִּתְּנֵת
 לוֹ הַנְּשֻׁמָּה בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל.
 בַּשָּׁנָה הָאַרְבָּעִים יְקוּמוּן
 הַגּוֹפּוֹת מֵעֶפְרָא. בְּאַרְבָּעִים
 נִכְלָא הַנְּשָׁם, הִדָּא הוּא
 דְּכְתִיב, (בראשית ז) וַיְהִי הַנְּשָׁם
 עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם,
 וְכְתִיב (בראשית ז) וַיְהִי מִקֵּץ
 אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ.
 זְמַן גְּאוּלְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בַּשָּׁנָה
 הָאַרְבָּעִים הוּא. וּבַחֲמִשִּׁים
 אֲתָא יֵשׁוּב עַלְמָא, דְּהִיא
 הַיּוֹבֵל. הַחֲזֵרַת הַנְּשֻׁמָּה
 לַגּוֹף, בַּשָּׁנָה הָאַרְבָּעִים,
 שְׁהִמְתִּינָה לוֹ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל.
 הִדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיְהִי יִצְחָק
 בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה, שְׁהִמְתִּין
 לַגּוֹף. בְּקַחְתּוּ אֶת רַבְּקָה,
 בְּהַכְּנָסְתָּהּ בַּגּוֹף הַמְּזוּמָן לוֹ.
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בְּהַכְּנָסְתָּהּ בּוֹ,
 אִין תְּאוֹתָם וְכַסּוּפָם אֶלְא
 לִיהֲנוּת מְזִיו הַשְּׂכִינָה וְלִיזוּן

בְּתוֹאֵל וּמִפְדָּן אָרָם, וְאַחוֹת
 לָבָן, וְכִלְהוֹ חֲיִיבִין
 לְאַבְאָשָׁא, וְהִיא סִלְקָא
 עוֹבְדִין דְּכַשְׁרוֹן וְלֹא עֲבַדַת
 כְּעוֹבְדֵי־הוֹ.

הַשְּׂתָא אִית לְאַסְתְּכָלָא,
 אִי רַבְּקָה הָוֹת בֵּת
 עֲשָׂרִין שָׁנִין אוֹ יִתִיר, אוֹ בֵּת
 שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כִּדִּין הוּא
 שְׁבַחָא דִּילָהּ דִּלָּא עֲבַדַת
 כְּעוֹבְדֵי־הוֹ, אָבֵל עַד כְּעַן
 בֵּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים הָוֹת, מֵאִי
 שְׁבַחָא דִּילָהּ. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה בֵּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים הָוֹת,
 וְעַבִּידַת לְעַבְדָּא כָּל הַהוּא
 עוֹבְדָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵף עַל גַּב
 הַכּוֹלֵי הֵאִי עֲבַדַת,
 לָא יִדְעָנָא עוֹבְדָהָ אִי
 אִינוּן כְּשָׂרָאן אוֹ לָאו. (דף קלז ע"א)
 אֶלְא, תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (שיר

מְזִינָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת
 פִּיהוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, יִשְׁקֵנִי
 יִפְרַנְסֵנִי, שְׂאִין פְּרַנְסָתָן
 אֵלָּא לִיְהִנּוֹת וְלִיּוּזן מְזִינָה
 שֶׁל מַעֲלָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 סוֹפִיָּה דְקָרָא מוֹכַח דְכְּתִיב,
 (שיר השירים א) כִּי טוֹבִים הוֹדִיק
 מִיּוֹן.

בַּת בְּתוּאֵל בַּת בְּתוֹ שֶׁל אֵל.
 רַב הוֹנָא אָמַר, לֹא כַּד הוּא,
 וְאַנָּא הוּיָת בְּכַרְפֵי הַיָּם
 וְשִׁמְעֵנָא דְהוּוּ קָרָאן לְהַהוּא
 גְּרָמָא דְשַׁדְרָה, הַהוּא
 דְאֶשְׁתָּאֵר בְּקַבְרָא מְכָל
 גּוֹפָא, בְּתוּאֵל רְמָאָה.
 שְׂאֵלִית עֲלֵיהּ, אָמְרוּ דְהוּא
 כְּרִישָׁא (דמַיָּא) דְחוּנָא, דְאִיהוּ
 רְמָאָה, וְהַהוּא גְּרָמָא הוּא
 רְמָאָה מְכָל שְׂאֵר גְּרָמֵי.

דְתַאנָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 הַהוּא גְּרָמָא לְפָה אֶשְׁתָּאֵר
 בְּקִיּוּמָא יִתִּיר מְכָל שְׂאֵר
 גְּרָמֵי. מְשוּם דְאִיהוּ רְמָאָה.
 וְלִית סְבִיל טַעְמָא דְמִזְוֵנָא

כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
 כִּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת.
 כְּשׁוֹשְׁנָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 דְאִיהִי בֵּין אוּכְלוּסָהָא
 כּוֹרְדָּא בֵּין כּוּבִין. וְרָזָא
 דְמָלָה, יִצְחָק אֶתִּי מִסְטָרָא
 דְאַבְרָהָם דְאִיהוּ חֶסֶד עֲלָאָה
 וְעֵבִיד חֶסֶד עִם כָּל בְּרִיּוֹן,
 וְאָף עַל גַּב דְאִיהוּ דִּינָא
 קְשִׁיא. וְרַבְּקָה אֶתֶת מִסְטָרָא
 דְדִינָא קְשִׁיא וְאֶסְתְּלִקַּת
 מִבִּינֵיהוּ וְאֶתְחַבְּרַת בִּיצְחָק,
 דְהָא רַבְּקָה מִסְטָרָא דְדִינָא
 קְשִׁיא אֶתִּיא, וְאָף עַל גַּב
 דְאִיהִי מִסְטָרָא דְדִינָא רַפִּיא
 הוּת, וְחוּטָא דְחֶסֶד תְּלִי בָּהּ
 וְיִצְחָק דִּינָא קְשִׁיא וְאִיהִי
 רַפִּיא, כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
 הוּוּ. וְאִי לָאו דְאִיהִי רַפִּיא,
 לָא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל
 דִּינָא קְשִׁיא דִּיצְחָק. כְּגוּוֹנָא

דְּבַנֵי נִשְׂאָה כִּשְׂאָר גְּרָמֵי,
וּבְגִינֵי כֶּד הוּא תַקִּיף מְכַל
גְּרָמֵי וְהוּא לִיהוּי עֶקְרָא
דְּגוּפָא אֲתַבְּנֵי מִנִּיה. הֲדָא
הוּא דְכַתִּיב בַּת בְּתוּאֵל
הָאֲרָמִי.

וְתֵאנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
הוּא רַמְאֵי וּמַעוֹלָם רַמְאֵי,
וְשָׁכַן יַעַר הָרַע דְּאִיהוּ רַמְאֵי.
הֲדָא הוּא דְכַתִּיב בַּת
בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי גְּרָמָא
רַמְאָה. מַפְדֵּן אָרֶם, מַצְמֵד
רַמְאִין, כְּדִתְנִן פְּדִנָא דְתוֹרָא
שֶׁהוּא צְמֵד. אַחֻזֵת לָבָן,
אַחֻזֵת יַעַר הָרַע הָאֲרָמִי,
כְּדִתְנִן, בְּתַחֲלָה שְׁהִיָּה מְנוּוֹל
בְּחַטָּאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם נִקְרָא
לוֹט. לַעֲתִיד לָבֹא שְׂלֵא יְהִי
מְנוּוֹל כְּדְבִקְדָמִיתָא, כְּמֵאן
דְּסָחֵי וּמַטְבִּיל מְסַאֲבוֹתֵיה,
קָרְאֵן לִיה לָבָן. עַל כָּל פְּנִיָּם
אִין יַעַר הָרַע בְּטַל מִן
הָעוֹלָם.

תָּא שְׁמַע, דְּהִכִּי אָנִן
אוֹקִימָנָא בְּמַתְנִיתָא. שְׁתֵּי

דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְזוּוּג זְווגִין בְּעֶלְמָא, חַד
תַּקִּיף וְחַד רַפִּיא בְּגִין
לְאַתְתְּקִנָּא כֹּלָא וְיִתְבַּסֵּם
עֶלְמָא.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֲבַתְרִיה
וְאָמַר, (בראשית כה)

וַיַּעֲתֵר וַיִּצְחַק לֵי לְנֹכַח
אֲשֶׁתּוֹ. מֵהוּ וַיַּעֲתֵר, דְּקָרִיב
לִיה קָרְבָּנָא, וְצִלֵי עָלָה. וּמֵה
קָרְבָּנָא קָרִיב. עוֹלָה קָרִיב,
דְּכַתִּיב, (בראשית כה) וַיַּעֲתֵר לוֹ
יְי, כְּתִיב הֲכֹא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְי,
וּכְתִיב הָתָם (שמואל ב כד) וַיַּעֲתֵר
אֱלֹהִים לְאָרֶץ וְגו', מֵה לְהֵלֵן
קָרְבָן אִף כָּאן קָרְבָן. כְּתִיב
וַיַּעֲתֵר וַיִּצְחַק, וּכְתִיב וַיַּעֲתֵר
לוֹ, דְּנִפְק אִשָּׁא מְלַעֲיִלָא
לְקַבְּלָא אִשָּׁא דְלַתְתָּא.

דְּבַר אַחַר, וַיַּעֲתֵר וַיִּצְחַק.
דְּצִלֵי צְלוֹתֵיה, וְחַתֵּר

בְּנוֹת לוֹט שֶׁהֵן שְׁתֵּי כַחוֹת
הַגּוֹף הַמְעוֹרְרוֹת לַיָּצֵר הָרָע,
עֲבָשׂוּ שְׂאִינּוֹ מְנוּוֹל כָּל כֶּךָ
וְנִטְבַּל מִלְּכָלוּכוֹ נִקְרָא לָבוֹן,
וְאוֹתָן שְׁתֵּי בְּנוֹת אֵינָן
בְּמִלּוֹת מִמֶּשׁ, הֵדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית כט) וּלְלָבוֹן
שְׁתֵּי בְּנוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
כֶּךָ הוּא, תַּמָּן כְּתִיב בְּכִירָה
וְצַעֲרָה וְהֵכָא כְּתִיב גְּדוּלָּה
וְקַטְמָנָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲבָל אֵינָן
בְּכַח לַעֲשׂוֹת רָע וְלַהֲתַעֲוֹר
לַיָּצֵר הָרָע כְּמַתְחַלָּה. מִשְׁמַע
דְּכַתִּיב שֵׁם הַגְּדוּלָּה לְאֵה,
שְׁלֵאָה מִכְּחָה וּמִרְשַׁעְתָּה.
וְשֵׁם הַקַּטְמָנָה רַחֵל, שְׂאִין בַּה
כַּח הַמְתַעֲוֹרֵר, כְּמָה דַּאתָּ
אָמַר, (ישעיה נג) וּבְרַחֵל לִפְנֵי
גּוֹזְזִיָּה נֶאֱלָמָה. אָמַר רַב
הוּנָא, זֶה יָצֵר הָרָע וּשְׁתֵּי
בְּנוֹתָיו, מִתְחַלְּפוֹת מִכְּמוֹת
שְׁהִיוּ בְּרֵאשׁוֹנָה. בְּתַחֲלָה
לוֹט, מְקוּלָּל מְנוּוֹל. עֲבָשׂוּ
לָבוֹן, מְלוּבָן, שְׂאִינּוֹ מְקוּלָּל

חֲתִירָה לְעֵילָא לְגַבִּי מְזֻלָּא
עַל בְּנִין, דְּהָא בְּהָהוּא אֲתֵר
תְּלִיין בְּנִין, דְּכַתִּיב, (שמואל א
א) וְתַתְּפִלַּל עַל ה', וּכְדִין
וַיַּעֲתֵר לוֹ יי, אַל תִּקְרִי
וַיַּעֲתֵר לוֹ אֶלֶּא וַיַּחֲתֵר לוֹ,
חֲתִירָה חֲתֵר לִיָּה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְקַבִּיל לִיָּה,
וּכְדִין וְתֵהֵר רַבָּקָה אֲשֶׁתּוֹ.

תָּא חֲזִי, עֲשְׂרִין שְׁנִין
אֲשֶׁתְּהִי יִצְחָק עִם
אֲתִתִּיה וְלֹא אוֹלִידֵת, עַד
דְּצִלִּי צְלוֹתִיהָ. בְּגִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי
בְּצְלוֹתְהוֹן דְּצַדִּיקִיא,
בְּשַׁעְתָּא דְּבַעָאן קַמִּיהָ
צְלוֹתְהוֹן עַל מַה דְּאֶצְטְרִיכוּ.
מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דִּיתְרַבִּי
וַיִּתּוֹסֶף רַבּוֹת קוּדְשָׁא לְכָל
מֵאֵן (דף קלז ע"ב) דְּאֶצְטְרִיךְ
בְּצְלוֹתְהוֹן דְּצַדִּיקִיא.

וּמְנוּחַל בְּנִיּוּלוֹ כְּבָרָא שׁוֹנָה.
 בַּתְּחִלָּה שְׁתֵּי בְנוֹתָיו חֲזָקוֹת
 כָּל אַחַת וְאַחַת בְּכַחֲהָ,
 וְעִבְשׁוּ שֵׁם הַגְּדוּלָּה לְאָה,
 לְאָה כִּלְא כַח, לְאָה כִּלְא
 חֲזוֹק, לְאָה מִמַּעֲשֵׂיהָ
 הֶרְאָ שׁוֹנִים. וְשֵׁם הַקְּטָנָה
 רַחֵל, כְּדָקְאֲמָרָן, וְלֹא כְמוֹת
 שְׁהִיוּ בְּרָא שׁוֹנָה.

אָמַר רַבִּי אַחָא בַר יַעֲקֹב,
 הָא תְּחִי, מַה כְּתִיב, וַיַּעֲתֵר
 יִצְחָק לְה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי
 עֲקָרָה הִיא. אָמַר רַבִּי אַחָא
 מִפְּנֵי מָה הִיא עֲקָרָה, מִפְּנֵי
 שִׁיעָר הָרַע אֵינוֹ נִמְצָא בְּכַחוֹ
 בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן אֵין נִמְצָא
 פְּרִיָּה וּרְבִיָּה זֹולְתֵי בַתְּפִלָּה,
 מַה כְּתִיב, וַיַּעֲתֵר לוֹ ה'
 וַתִּהְרַר רַבְּקָה אִשְׁתּוֹ. בֵּינָן
 שְׁמַתְעוֹרֵר יַעֲר הָרַע, נִמְצָא
 פְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן מַה
 הִפְרַשׁ בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה
 לְאוֹתוֹ הַזְּמַן, וְעוֹד דְּהָא קָרָא
 קָאֲמַר דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

תָּא תְּחִי, אֲבָרְהָם לָא צִלִּי
 קָמִי קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דִּיתָן לִיָּה בְּנִין, אָף עַל גַּב
 דְּשָׂרָה עֲקָרָה הוּת. וְאִי
 תִּימָא, הָא כְּתִיב, (בראשית טו)

הֵן לִי לֹא נָתַתָּ זָרַע, הַהוּא
 לָאוּ בְּגִין צְלוֹתָא הוּהוּ (נ"א הוּוּא

לָא בְּעֵי בְּנִין) אֶלָּא כְּמָאן
 דְּמִשְׁתַּעֵי קָמִי מְרִיָּה. אֲבָל
 יִצְחָק צִלִּי עַל אֲתַתִּיָּה, בְּגִין
 דְּהָא אִיהוּ הוּהוּ יָדַע דְּלָאוּ
 אִיהוּ עָקֵר אֶלָּא אֲתַתִּיָּה,
 דִּיִּצְחָק הוּהוּ יָדַע בְּרוּא
 דְּחִכְמָתָא, דִּיִּיעֲקֹב זְמִין
 לְמִיפְקֵי מִנִּיהּ בַּתְּרִיסַר
 שְׁבַטִין, אֲבָל לָא יָדַע אִי
 בְּהָאִי אֲתַתָּא אִי בְּאַחֲרָא,
 וְעַל דָּא לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ וְלָא
 לְנֹכַח רַבְּקָה.

אָמַר הַהוּא רַבִּיא בְּרִיָּה
 דְּרַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי

עֲבִיד. אָמַר רַבִּי אֲחָא, כִּף
הוּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
אַתְּעַר לִיה לְהוּא עֲנִינָא
דְּצָרִיד לְזוּנָא, וְלֹא לְכָל
שְׁעָתָא דִּיהָא תְּדִיר עִם בַּר
נֶשׁ כְּמוֹ כְּעָן, דְּאִיהוּ אֲשַׁתְּבַח
תְּדִיר וְחֲטָאן בִּיה בְּנֵי נָשָׂא,
אֲלֹא לְהוּא זוּנָא בְּלַחֲדוּי,
וְאַתְּעֵרוּתָא תְּהִיא,

אַתְּעֵרוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא לִיהוּי, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, (יחזקאל לו) וְהִסִּירוּתִי
אֶת לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרְכֶם
וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר. מְהוּ
לֵב בָּשָׂר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
לֵב לְהוֹצִיא בָּשָׂר וְלֹא לְדַבֵּר
אַחַר.

רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסִי הָוָה
אֲתִי מִקְפּוֹטְקִיא לְלוּד, פְּנַע
בִּיה רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לִיה
רַבִּי יִצְחָק, תֵּאמַר דְּחִבְרָנָא
חֲפִימִי מִתְּנִיתָא אֲתַעְרוּ
לְהֵא עֲנִינָא, דִּיעַר הָרַע
יִתְנַשִּׁי מִן עֲלָמָא בַר תְּהִיא
שְׁעָתָא לְזוּנָא. אָמַר לִיה,

אֲמַאי לָא רַחִים לִיה יִצְחָק
לִיעֵקֵב כָּל כִּף כְּמוֹ לִיעֵשׂו,
הוּאִיל וְהוּא יָדַע דְּזַמִּין אִיהוּ
לְקַיָּמָא מַנְיָה תְּרִיסַר
שְׁבַטִין. אָמַר לִיה שְׁפִיר
קְאֻמְרַת, אֲלֹא כָּל זִינָא
רַחִים לִיה לְזִינְיָה וְאַתְּמַשִּׁיךְ
וְאָזִיל זִינָא בְּתַר זִינְיָה.

תָּא חַזִּי, עֵשׂו נִפְק סוּמָק
כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית סד)

וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כְּלוֹ
וְגו', וְאִיהוּ זִינָא דִּיִצְחָק
דְּאִיהוּ דִּינָא קְשִׁיא
דְּלַעִילָא, וְנִפְק מַנְיָה עֵשׂו,
דִּינָא קְשִׁיא לְתַתָּא דְּדַמְיָא
לְזִינְיָה, וְכָל זִינָא אָזִיל
לְזִינְיָה, וְעַל דָּא רַחִים לִיה
לִיעֵשׂו יִתִּיר מִיעֵקֵב כְּמָה
דְּכְתִיב, (בראשית סד) וַיֵּאָהֵב
יִצְחָק אֶת עֵשׂו כִּי צִיד בְּפִיו.
כְּתִיב הֲכֹא כִּי צִיד בְּפִיו,

חַיִּיךְ הָכִי אֶצְטְרִיךְ יַעַר הָרַע
 לְעוֹלָם כְּמִטְרָא לְעוֹלָם,
 דְּאֵלְמִלָּא יַעַר הָרַע, חֲדוּתָא
 דְּשִׁמְעָתָא לֹא לִיְהוּי, אֲבָל
 לֹא מְנוּלָה בְּקַדְמִיתָא
 לְמַחְטֵי בֵּיהּ. הֵדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (ישעיה יא) לֹא יֵרְעוּ
 וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכֹל הַר קְדוֹשִׁי
 וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הוּא
 לְבָא דְּמְדוּרִיהּ דִּי יַעַר הָרַע
 בֵּיהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר,
 לְבָא טָבָא, בְּנִינָא דְּגוֹפָא
 וְנִשְׁמַתָּא, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
 (דברים ז) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה'
 אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל לִבְבְּךָ דִּהוּא
 עֲקָרָא דְּכִלָּא.

כֹּד אָתָּא רַב כְּהֵנָּא אָמַר,
 הָכִי אָמְרִין מְשֻׁמִּיהוֹן דְּמֵאֲרִי
 מִתְנִיתָא, תְּרִי בְּנִינִין
 דְּגוֹפָא אֵינּוּן, כְּבָדָא וְלְבָא.
 דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, כְּבָדָא וְלְבָא אֵינּוּן
 מְנַהֲגֵי גוֹפָא בְּכֹל סְטְרֵי
 אֲבָרוּי, מְנַהֲגָא דְּרִישָׁא
 מוֹחָא. אֲבָל דְּגוֹפָא אֵינּוּן

וְכְתִיב הָתָם (בראשית י) עַל כֵּן
 יֹאמַר כְּנִמְרֹד גְּבוּר צִיד לְפָנָי
 יי

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב,
 (בראשית כה) וַיִּתְרַצְצוּ
 הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם
 כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְךְ
 לְדַרְשׁ אֶת יי, לְאֵן אֶתֶר
 אֲזַלְתְּ. לְבִי מְדַרְשָׁא דְּשֵׁם
 וְעֵבֶר. וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים
 בְּקִרְבָּהּ, דְּתַמְן הָוָה תְּהוּא
 רָשַׁע דְּעֵשָׂו אֲגַח קִרְבָּא בֵּיהּ
 בִּיעֵקֵב. וַיִּתְרַצְצוּ, אֲתַבְּרוּ
 כְּמָה דְּאֲמַרִּינוּן, רָצִץ אֶת
 מוֹחוֹ. אֲתַבְּרוּ דָּא עִם דָּא
 וְאֲתַפְּלְגוּ. תָּא חֲזִי, דָּא
 סְטְרָא דְּרוּכְבַּ נְחָשׁ, וְדָא
 סְטְרָא דְּרוּכְבַּ עַל פְּרֻסְיָא
 שְׁלִימַתָּא קְדִישָׁא בְּסְטְרָא
 דְּשִׁמְשָׁא, לְשִׁמְשָׁא (דף קל"ח ע"א)
 בְּסִיְהָרָא.